

TUUTORIKOULUTUS

Turvallinen ryhmä ja ryhmähengen luominen

Tuutori on

- fuksin tärkein kontakti ja neuvonantaja
- ohjaamassa aikuisia
- vertainen, jolla on ajantasaista kokemusta opiskelun ensimmäisestä vuodesta
- opiskelijakulttuuriin perehdyttäjä ja yhteisöön kiinnittäjä
- omakohtaisten opiskelutaitojen ja kokemustiedon välittäjä
- henkilö, joka ottaa asioista selvää ja tarvittaessa ohjaa eteenpäin
- sekä annetun että ansaitun aseman käyttäjä.
 - Korkeakoulu/opiskelijajärjestö antaa tuutorille vallan ohjata uusia opiskelijoita – noudattamalla hyvää etiikkaa toiminnassa tuutori myös ansaitsee asemansa.

Hyvän ryhmän elementit

- Millainen olisi sinulle paras ryhmä?
Millaisissa hyvissä ryhmissä olet ollut?
- Keskustelkaa pienryhmissä 3 min. (break rooms)
 - Mikä teki/si siitä ryhmästä hyvän?
 - Millaisia ominaisuuksia hyvään ryhmään liittyy?

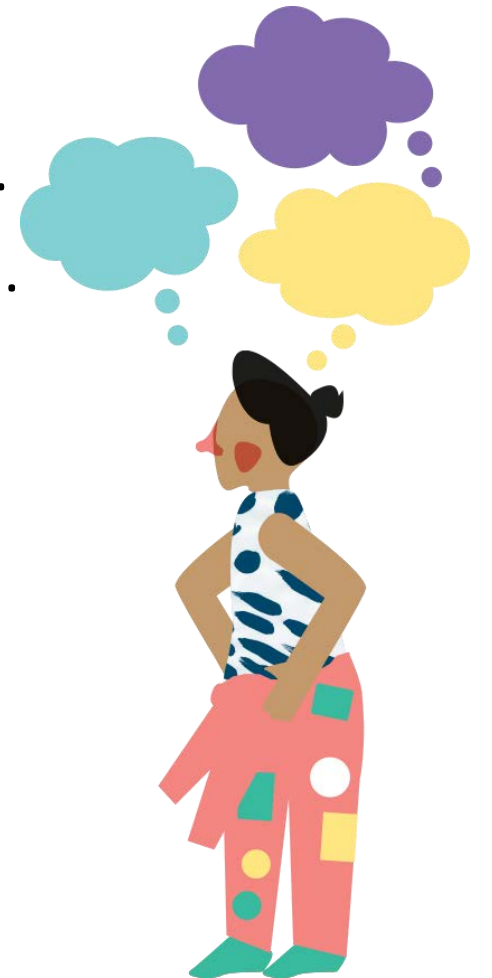
Ryhmät korkeakoulussa

- Opiskeluryhmä, tuutoriryhmä, vuosikurssi, opiskelijajärjestö, harrastejärjestö, liikuntaryhmä, työryhmä jne.
- 22 % korkeakouluopiskelijoista kokee, ettei kuulu mihinkään opiskeluun liittyvään ryhmään, kuten vuosikurssiin tai opiskeluryhmään (YTHS 2017).
- 20 % YO- ja 15 % AMK-opiskelijoista kokee sosiaalisen kontaktin luomisen selvästi tai todella ongelmallisena (YTHS 2017).

Ryhmän aloitusvaiheessa

- ”Mitä muut minusta ajattelevat?”
- Halutaan miellyttää, saada hyväksyntää, ei haluta erottua joukosta.
- Osallistujat toimivat omien aiempien ryhmäkokemustensa mukaan.
- Ryhmään liittyminen voi olla hankalaa, jos taustalla on huonoja ryhmäkokemuksia.
- Ryhmän jäsenet omaksuvat jonkin roolin: ryhmää saattavat hallita näkyvät ja kuuluvat yksilöt, monet ottavat tarkkailijan roolin.
- Ryhmällä ei ole yhteisiä toimintatapoja.

→ Pyri luomaan mahdollisimman turvallinen ilmapiiri ryhmään.

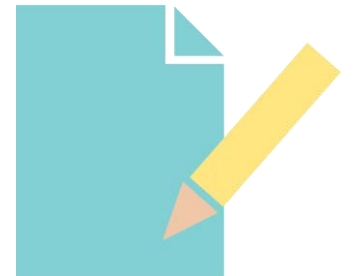

Turvallinen ilmapiiri, miten se luodaan? 1/2

- Ota huomioon, että jokaisen henkilökohtaiset rajat ovat erilaiset.
- Ota huomioon, että jokaisella on oma rytmi päästä mukaan ryhmään.
- Varmista, että kaikilla on tilaisuus kertoa itsestään ja osallistua keskusteluun sen verran kuin haluaa.
- Toteuta tutustumisharjoitteita pareittain ja pienryhmissä, vaihdelkaa ryhmien kokoonpanoja mahdollisimman paljon tutustumisen edistämiseksi.
- Tutustuminen ei edellytä toisiin koskemista.

Turvallinen ilmapiiri, kuinka se luodaan? 2/2

- Suunnittele tapaamiset etukäteen ja kerro mitä tehdään.
- Kerro omista opiskeluun liittyvistä positiivisista kokemuksistasi, vinkeistä ja hyvistä käytännöistä.
- Esittele tilat, tavat, yhteisöt ja sähköiset ympäristöt.
- Kerro, mikä opinnoissa on ollut hyvää ja mikä omassa alassa sinua motivoi. Jakakaa kokemuksia, miksi ryhmäläiset ovat halunneet hakeutua tälle alalle.
- Luokaa yhdessä ryhmän pelisäännöt; kysy, miten osallistujat haluavat olla ryhmässä mukana.

Sisältöideoita yhdessä sovittuihin pelisääntöihin

Periaatteet

Jokainen osallistuu omista lähtökohdistaan, kaikki puuttuvat huonoon käytökseen, yhdessä onnistumme, huoli toisesta otetaan puheeksi.

Toimintatavat

Millaisissa ympäristöissä tavataan? Miten tuutoritoiminta aikatauluttuu ryhmän opintoihin ja muuhun elämään? Aikatauluista sopiminen ja niistä kiinni pitäminen.

Viestintä

Miten ja missä ryhmä pitää yhteyttä toisiinsa? Kuinka tiiviisti viestintäkanavaa/kanavia tulisi seurata? Toisia kunnioittava keskustelukulttuuri.

Miten ryhmän jäsenet haluavat olla mukana?

Moninaisuus ja ennakkoluulot

- Mitkä asiat herättävät ennakkoluuloja kertoessasi itsestäsi?
 - **Aina kun mä kerron X, niin aina oletetaan, että....**
 - *Esim. "aina kun kerron olevani absolutisti, oletetaan, että olen urheilija"*

Ei leikkejä vaan harjoitteita

- **Kohderyhmänä aikuiset**
 - Millaisia harjoitteita ohjaisit työpaikan tyhy-päivässä?
- **Harjoitusten tavoitteellisuus ja perusteltavuus**
 - Kerrotaan ennen aloittamista, mitä tehdään, miten ja miksi.
 - Perustelut helpottavat osallistumista.
- **Turvallinen ilmapiiri vs. epämukavuus**
 - Kannusta, älä pakota. Hyvin avattu ja perusteltu harjoite ja innostunut tuutori riittävät houkuttamaan mukaan. Kerro, että on ok seurata toimintaa sivusta.
 - Harjoitteet, jotka olet itse kokenut parhaiksi, eivät välttämättä ole sitä kaikkien mielestä.

Kohderyhmä – mitä tiedät heistä etukäteen?

- Opiskeluuala
- Halu opiskella
- Kandi-/maisterivaihe, vaihto-opiskelija, muu tuutoroitava ryhmä
- Halu tutustua toisiin ihmisiin kavereina/tuttuina/tulevina kollegoina
- Aikuisia
 - Ei tarvitse olla auktoriteetti - tasavertaisuus
 - Hyödynnä ryhmäläisten osaaminen

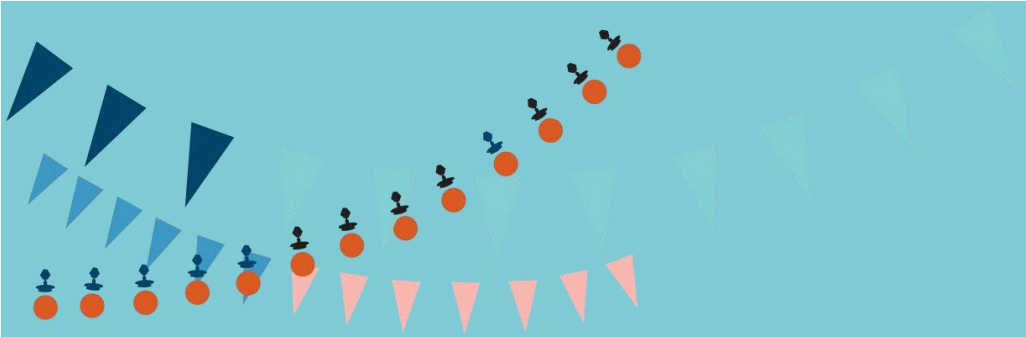
Harjoitteita moninaiselle ryhmälle

- Suunnitellessasi harjoitteita fukseille arvioi miten ne sopivat seuraaville stereotyyppisille opiskelijahahmoille:

- A. pyörätuolia käyttävälle opiskelijalle
- B. 45-v. opiskelijalle
- C. opiskelijalle joka jännittää sosiaalisia tilanteita
- D. opiskelijalle joka ei halua esiintyä tai olla äänessä
- E. opiskelijalle jolla on huonoja kokemuksia ryhmistä
- F. opiskelijalle joka ei puhu suomea äidinkielenään
- G. opiskelijalle joka haluaa pitää fyysistä etäisyyttä

Tutustumisharjoitteita

Kokemuksia ryhmistä

- Keskustelunaiheita pienryhmille (break rooms)
 - Osallistujilla kamerat ja mikrofonit päällä
 - Keskusteluaikaa n. 3-5min.
- Olen saanut olla ryhmässä oma itseni
– en ole saanut olla oma itseni
- Miten sinä ymmärrät termin ”olla oma itsensä”?
- Millaisissa ryhmässä on helppo olla oma itsensä?

Osaamisen jakaminen

- Jokainen osallistuja esittelee itsensä kertomalla nimensä ja mikä oman taidon/osaamisen haluaa tuoda myös muiden käyttöön
 - Esim. nimeni on Jarna ja osaan opettaa kutomista
 -olen hyvä neuvomaan Excelin käytössä
 -jaan mielelläni ruokareseptejä muille
 -oikoluen mielelläni tekstejä
 -voin auttaa polkupyörän korjaamisessa
- Voit tuutorina myös kirjoittaa osaamisalueet ylös ja ryhmän näin halutessa jakaa tiedoston myöhemmin koko ryhmälle.

Kuulumiskierros: viikon plussat ja miinukset

- Tavoite: Tutustuminen ja ryhmähengen vahvistaminen. Lisäksi tuutori saa lisätietoa ryhmästä.
 - Kaikilla osallistujilla on kamerat päällä ja omalla vuorolla myös mikrofoni
 - Jokainen kertoo vuorollaan yhden negatiivisen ja yhden positiivisen asian tältä viikolta tai liittyen opintojen aloitukseen. Mukava asia jätetään viimeiseksi.
 - Kaikki pääsevät kertomaan jotakin itsestään.
 - Kuulumiskierroksen voi ottaa tavaksi jokaiseen ryhmätapaamiseen; rutiinit lisäävät turvallisuuden tunnetta ryhmässä.
 - Toimii parhaiten 5-20 hengen ryhmissä.

Yhteenvetoa

- Olet ohjaamassa aikuisten ryhmää. Huomioi erilaiset taustat, kokemukset ja odotukset, joilla ryhmään tullaan.
- Kysy, miten jokaisen on helpointa osallistua toimintaan ja kerro etukäteen mitä harjoitteissa, tapaamisissa ja tapahtumissa tehdään.
- Suunnittele tutustumiseen perusteltuja harjoitteita. Keskustelutehtävistä on hyvä aloittaa.
- Älä pakota tai painosta millään verukkeella ("perinteet" tai "kun kaikki muutkin tekee" jne.). Varaudu muuttamaan suunnitelmiasi myös toiminnan aikana.
- Muista, että kaikki ryhmät ovat erilaisia siitä huolimatta, mitä ryhmän ohjaaja tekee.
- Ryhmän ohjaaminen on harjoiteltavissa oleva taito. Haastavissakaan tilanteissa et ole yksin, apua on saatavilla.